

## การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Development of Effective Model for Administrator  
of Extended School in Northeast Thailand

สุปิ่น พลสาภ

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบจำลองการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน 7 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพแบบจำลอง (2) ประเมินความต้องการแบบจำลอง (3) พัฒนารอบแนวคิดแบบจำลอง (4) สอบถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญโดยการสนทนากลุ่มย่อย (5) ยกวางต้นแบบแบบจำลอง (6) รับรองต้นแบบแบบจำลองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ (7) พัฒนาปรับปรุงและรายงาน แบบจำลอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และค่าถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย 1) ด้านลักษณะประชากรพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 346 คน

คิดเป็นร้อยละ 100 2) ด้านความต้องการแบบจำลอง พบว่า มีความต้องการในระดับมาก (3.84) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของแบบจำลองพบว่า ความต้องการแบบจำลองเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ องค์ประกอบผลย้อนกลับ มีความต้องการในระดับมากที่สุด (4.21) องค์ประกอบด้านปัจจัยด้านผู้บริหาร มีความต้องการในระดับมากที่สุด (4.18) วัตถุประสงค์แบบจำลอง มีความต้องการในระดับมากที่สุด (4.14) 3) ด้านองค์ประกอบแบบจำลอง ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 12 องค์ประกอบ 4) ด้านขั้นตอนแบบจำลองประกอบด้วย (1) ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพแบบจำลอง (2) ประเมินความต้องการแบบจำลอง (3) พัฒนารอบแนวคิดแบบจำลอง (4) สอบถามความเห็นผู้เชี่ยวชาญโดยการสนทนากลุ่มย่อย (5) ยกวางต้นแบบแบบจำลอง (6) รับรองต้นแบบแบบจำลองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และ (7) พัฒนาปรับปรุงและรายงานต้นแบบแบบจำลอง

ในการรับรอบแบบจำลองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้รับการรับรองในระดับมาก (3.91)

**คำสำคัญ :** ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ  
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

### Abstract

The objective of this research was to develop academic management effectiveness prototype of opportunity expansion school administrators in the northeast, Thailand. This Research and Development which undergone 7 steps, 1) Study the cognitive development of the effectiveness of prototype. 2) Prototype assessment. 3) prototype of conceptual framework development. 4) query from experts' idea by focusgroup 5) prototype. 6) experts' certification of prototype. 7) report development of the master prototype. The statistics analysis used were Percentage, Means, Standard Deviation, Correlation

Coefficient and Multiple regressions.

The results of this research were 1) the demographic characteristics found from 346 respondents (100%) 2) the prototype requirement was at high level (3.84) to consider in each aspect of prototype found that the prototype requirement was the top three i.e. the composition of feedback was at the highest level (4.21), the composition of administrators factors was at the highest level (4.18), the objective of prototype was at the highest level (4.14), 3) the composition of prototype that affect the effectiveness of academic management of administrator of opportunity expansion school in the northeast were 12 components. 4) the aspect of prototype steps (1) Study the cognitive development of effectiveness prototype. (2) Prototype needs assessment (3) prototype conceptual framework development (4) query from experts' idea by focus group (5) prototype crafting



(6) prototype certification by experts  
(7) report on development of the master prototype and report on the master of prototype.

The steps of prototype certification by experts found that the academic management effectiveness prototype of opportunity expansion school administrators was at high level. (3.91)

**Keys words :** Academic Effectiveness  
Extended School

#### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากการนำกระบวนการและวิธีวิทยาการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนาตามแนวคิดของ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2550 : 1-50) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย 7 ขั้นตอน (7 Steps model) ได้แก่ 1) ศึกษาองค์ความรู้ แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2) สอบถามความต้องการแบบจำลอง 3) พัฒนารอบแนวคิด ต้นแบบแบบจำลอง 4) สอบถามความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ 5) พัฒนาร่างต้นแบบแบบจำลอง 6) รับรองต้นแบบแบบจำลองโดย

ผู้เชี่ยวชาญ และ 7) ปรับปรุงต้นแบบแบบจำลอง และเขียนรายงานการพัฒนาด้วยกระบวนการและวิธีวิทยาการวิจัยที่มีคุณภาพ จึงทำให้นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาที่ทรงคุณค่า คือ การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**แนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ (สุทัศน์ ขอบคำ, 2540)

2.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพองค์กร (ภรณ์ กীরดีบุตร, 2542)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพองค์กร (ภรณ์ กীরดีบุตร, 2542)

2.4 การจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

2.5 แนวคิดการบริหารงานวิชาการโรงเรียน

3.6 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของการบริหารวิชาการ

4.7 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการ

5.8 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาแบบจำลอง

2.9 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบ (สุภาภรณ์ เพระบุญ, 2546)

ผลการวิจัย : การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.1 ชื่อแบบจำลอง : การพัฒนาแบบจำลองประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3.2 องค์ประกอบแบบจำลอง

3.2.1 องค์ประกอบด้านบริบท ประกอบด้วย 1) ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน 2) สภาพอาคารสถานที่ และ 3) ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับชุมชน

3.2.2 องค์ประกอบปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 1) ด้านบริหาร 2) ด้านครู และ 3) ด้านนักเรียน

3.2.3 องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 8 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนและการกำหนดเป้าหมาย 2) การจัดองค์กร 3) การจัดบุคลากร 4) การกำกับดูแล 5) การประสานงาน สื่อสาร และ

การร่วมมือ 6) การจัดสรรทรัพยากร 7) การรายงาน และ 8) การประเมินผล

3.2.4 องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 4) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และ 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3.2.5 องค์ประกอบผลย้อนกลับ ประกอบด้วย 2 กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการประเมินผลกระทบ และ 2) กระบวนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เอื้อต่อการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

3.3 ขั้นตอนแบบจำลองการพัฒนาประสิทธิภาพของโรงเรียนในโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาของอาเซียน มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 กำหนดอุดมการณ์ ประกอบด้วย 1) กำหนดปรัชญา 2) กำหนดปณิธาน และ 3) กำหนดวิสัยทัศน์

3.3.2 วางแผนและเตรียมการด้านบริหาร ประกอบด้วย 1) จัดองค์กร 2) จัดสภาพแวดล้อม 3) จัดบุคลากร และ 4) กำหนดนโยบายและพันธกิจ

### 3.3.4 ดำเนินการพัฒนา

ประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การวางแผน และกำหนดเป้าหมาย 2) การจัดการองค์กร 3) การคัดเลือก และการสรรหาบุคลากร 4) การสั่งการให้ปฏิบัติ 5) การประสานงาน การสื่อสาร และการร่วมมือ 6) การจัดสรรทรัพยากร 7) การควบคุมด้วยการรายงานว่าเป็นไปตามแบบหรือไม่ และ 8) การประเมินผล

### 3.3.5 การประเมินและการ

พัฒนาประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ และความสามารถในการดำรงตนในฐานะพลโลก 2) การจัดการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานสากล และ 3) การบริหารจัดการที่มีคุณภาพสูง

### 3.3.6 ย้อนกลับผลการประเมิน

เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ

### 3.3.7 ดำเนินการประกัน

คุณภาพ

### 3.4 แผนผังแสดงขั้นตอนแบบจำลอง

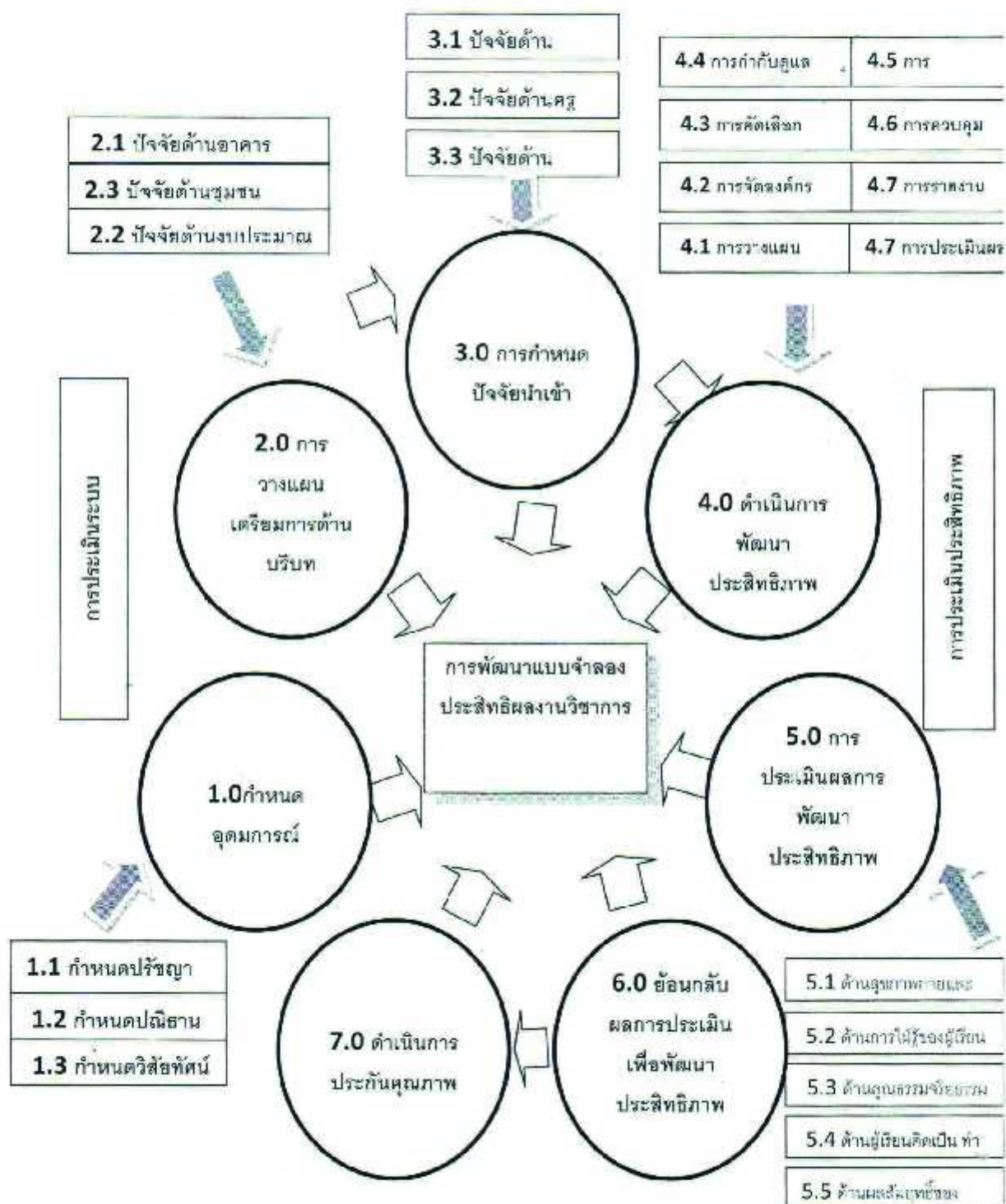
(SUPAN MODEL)

### 3.5 ทรัพยากรที่ใช้ในการพัฒนาแบบจำลอง

ประกอบด้วย 1) ทรัพยากรมนุษย์ และ 2) งบประมาณ



แบบจำลองประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา  
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ



#### 4. ข้อเสนอแนะ

1) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะ ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการเท่านั้น ควร ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานอื่น ๆ เช่น การ บริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล เป็นต้น

2) ควรศึกษาประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงวิจัยและ พัฒนา โดยใช้เทคนิควิธีการสนทนากลุ่มย่อย เพื่อหาความเห็นที่สอดคล้องเป็นฉันทามติของ กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเนื่องจากยังมีผู้ทรงคุณวุฒิ ในจำนวนน้อย การหาผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความ

แตกต่างกันให้หลากหลายประเภทจึงเป็นไปได้ ยาก จึงเสนอให้ศึกษาวิจัยแบบจำลองการ พัฒนาประสิทธิผล โดยวิจัยเชิงปริมาณจะทำให้ ทราบข้อค้นพบเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของโรงเรียนประเภทนี้ได้กว้างขวาง มากขึ้น

3) การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา แบบจำลองการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพ ของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา ควรนำรูปแบบการวิจัยไปศึกษากับ โรงเรียนอื่น ๆ ที่มีบริบทที่แตกต่างจากโรงเรียน ขยายโอกาส และโรงเรียนในภูมิภาคอื่น ๆ

#### บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). การปฏิรูประบบบริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2547). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2555). การวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา เอกสารประกอบคำบรรยายหลักสูตรศึกษา ศาสตร์และปฏิบัติ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ภรณ์ กิรติบุตร. (2542). การประเมินประสิทธิผลขององค์การ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอ เดียนส์ไตร์.